

Rendkívül gyorsan intézik a kétnapos útleveleket Jugoszláviából a Szegedi Ünnepi Hetekre

A magyar illetékes szervek felajánlották a jugoszláv illetékes szerveknek — amint lapunk vasárnapi számában jelentettük —, hogy az általuk meghatározott és kiadott útiokmányokkal az ünnepi hetekre Szegedre érkező turistáknak közvetlenül a határon adnak ki beutazási engedélyeket. A jugoszláv illetékes szervek hivatalosan közölték, hogy a Szegedi Szabadtéri Játékok idején a jugoszláv állampolgárok egyszerűsített eljárással kaphatnak útlevelet a jugoszláv hatóságoktól Szeged meglátogatására.

Hogyan bonyolítják ezt a gyakorlatban? A Jugoszláviából Szegedre indulók két ponton, Kelebiánál és a rözské—horgosi átkelőhelyen lépik át a magyar határt. Kelebiára csak vonattal érkeznek és innen az AKÖV társas gépkocsikkal szállítják a turistákat Szegedre, a szokásos menetdíjért. A rözské átkelőhelyhez mind vonattal, mind gépkocsikkal érkezhetnek a vendégek.

A jugoszláv turisták akár vonattal, akár gépkocsival jönnek, csupán bemutatják útiokmányukat és azt a magyar szervek képviselői helyszínen látják el. Ez a tulajdonképpeni vízum, belépési engedély, amit a gyors vámvizsgálat követ, s a jugoszláv turisták már utazhatnak is Szegedre. A beutazási engedély az érkezés napjának 24. órájától kétnapos szegedi tartózkodást tesz lehetővé. A beutazási engedély és a kezelési költség összesen 400 dinárba kerül. Ezt a magyar határátkelőhelyen dinárban, rubelben, dollárban stb. is fizethetik a turisták. A beutazási engedélyt akár Jugoszláviában, akár a magyar határállomáson kiválthatják a Szegedre látogató vendégek. A határállomáson az ünnepi hetekben éjjel és nappal állandó pénzbevitő működik majd.

Mód van arra is, hogy a Szegedre érkező jugoszláv turisták csoportosan meglátogathassák Szeged környékének egy-egy nevezetességét, ha ezt óhajtják. Az ehhez szükséges okmányt a megyei belügyi szervek gyorsan intézik és a csoportos látogatást az idegenforgalmi hivatal, illetve az IBUSZ bonyolítja le.

Lehetőség van arra is, hogy a két nap eltelté után a jugoszláv turisták újabb útiokmányokkal, a belépési engedély újabb kiváltásával ismét meglátogathassák Szegedet az ünnepi hetekben.

Az érkező turistáknak különben a rözskéi határállomáson minden tájékoztatást és felvilágosítást megadnak a magyar illetékes szervek.

A városi tanácsházán tegnap, hétfőn délután a magyar belügyi szervek, a határőrség, az idegenforgalmi hivatal, az IBUSZ, az autóközlekedési vállalat képviselői tanácskoztak a városi tanács vezetőivel a jugoszláv turistaforgalomról. Dr. Biczó György, a városi tanács vb elnöke szölte a helyi felkészülésről, majd dr. Vitéz András, az Országos Idegenforgalmi Hivatal vezetője adott tájékoztatást a Jugoszláviából várható nagy idegenforgalomról.

A tanácskozás megállapította, hogy a Jugoszláviából érkező vendégeket is a lehető leggyorsabban kell „átsegíteni” a hivatalos ügyintézésen. Az illetékeseknek

mindent meg kell tenniük, hogy a határátkelőhelyeken megfelelő váróhelyiségek legyenek, gyorsan, zökkenőmentesen történjen a pénzbevitél is, s a vonattal érkező turisták beszállítása társas gépkocsikkal Szegedre. Az IBUSZ-nak, illetve az idegenforgalmi hivatalnak a legmesszebbmenőkig gondoskodnia kell minden érkező vendég elszállásolásáról.

A városi tanács idegenforgalmi hivatala tegnapotól, hétfőtől non stop szolgáltatást tart. Éjjel és nappal egyaránt nyitva a hivatal. A nap mind a 24 órájában az érkező vendégek rendelkezésére állnak, nemcsak felvilágosításokkal, hanem pénzbevitállal, szálláshely intézéssel, jegyvárusítással. A játkok előadásaira a hivatalban nappal és éjszaka bárki válthat jegyet.

Együtt fejlődik a tsz-ekkel...

(Somogyiné felv.)

A kisteleki tejüzem együtt fejlődik, izmosodik a körzetébe tartozó szövetkezeti gazdaságokkal. Pár évvel ezelőtt naponta alig 12—13 ezer liter tejet dolgozhattak itt fel — nem volt több —, ma viszont már a napi kapacitás a juhtejel együtt meghaladja olykor a 20 ezer litert is. Csupán a főváros „nagy konyhájára” 13—14 ezer liter pasztörözött tehéntejet szállítanak naponta. Ezentúl jelentős mennyiségű vajot és túrót is készítenek az üzemben. Most van a birkasajt gyártás szezonja is.

Képzünk: tankautó töltés közben. Ezzel a tejjel hajnalban már palackozva „találkoznak” a budapesti fogyasztók.

Johny Hallyday és győze az ETO vasárnap? A nap leszáll, az árnyak megnyúlnak, egy-egy hazatérő motorke-rek-páron lányok fejkendője lebben — este lesz. Eltelt egy nap. És közben forradalmi dolgok történtek. Esetleg egy olyan család vett egy tucat jó könyvet vagy nézett meg egy drámát a tv-ben, akiknek régen a 4 filléres újságra se telt. És a falu határában négy vagy öt halász segítette a mezőgazdasági tsz-nek aratni, mert hallották, hogy az országnak az kell. Miért segítenek? Ha nem is mondják ki, vagy talán nem is tudják megfogalmazni így: azért, mert másképp van mint régen. Mert megváltozott az élet. Fordult. Forradalom van? Az van, ezeken a langyos szigetközi estéken is.

Egy bakonyi falu határában kombajnvezetővel beszéltem. Gyári fiúk — egy pápai üzem lakatosai. Erte-nék a traktorhoz, hívta őket a városi pártbizottság, eljöttek. Nincs keresetük? Dehogyan nincs, az a plusz, amit a nyári munka jelent, csak plusz, de nem létkérdés. Az egyik a földön ül, kanalazza a jó levest (a tsz főagronómusa hozta ki neki szürke Wartburgon.) Miért nem eszik bent? Ehetne, de nem akarja itthagyni a gépet. A gép a gépállomás. O gyári ember.

Nem akar elmenni a gép mellől, amelyet rábíztak, dühöng egy órányi, alkatrészhiba miatti állásért, ideges, csupa-mozgás, hogy a szövetkezetet búzája előbb magtárba kerüljön. Erdekelt benne? Igen. Csak ezért érdekel? Nem, de érdekli, mert megváltozott az élet. Itt a bakonyi búzatáblán is forradalom van, miközben az alacsony, kézkubonyos legény a nagyon szép színű húsvésvet kanalazza.

Miközben napjaink forradalmiságát vitatjuk, (még sokszor beszélünk róla és nagy türelemmel) sokan nem tudnak szabadulni azoktól a képektől, amelyek a múltbeli forradalmár életének természetes kísérői voltak. Az illegális ideigzalmi, az állandó készenlét, az úri világ erőszakszerveivel vívott szakadatlan élethálcára, a nyomor, a költő megénekelt „bűdös kübli” a börtönben, és a hozzátartozók, a gyerekek és asszonyok retentő szegénysége, amelyen csak a mozgalom áldozatkészsége és segélye változtathatót valamiképp. Mai életünk gyökerei valóban ezekben a sötét mélységekben eredtek. De a növény, ha gyökerei kifejlődtek: feltör a magasba és zöld szarát, leveleket, vidám, színes virágokat felel. Haragudhat a gyökér a virágra? Csak azért, mert a virág színe

szébb és élénkebb a gyökérénel? Hiszen egyútté tartoznak! A gyökér élete a virágban teljesedik ki. Élete csak abban nyer értelmet. És egyáltalában: hol és ki mondta ki, hogy forradalom csak a dobok zakadatlan pergetésével és szuronyharmokkal lehetséges? Lenin, akinél illetéke-sőbb a forradalom ügyében aligha van, a hétköznapi apró tetek, a frázis nélküli munka módszerét résziesítette előnyben. Ha ez a munka szocialista társadalmat épít, ha ez a munka a dolgozó ember jólétét javítja — kinek van joga kételkedni erejében?

Hogy nem volna kit ütni — azok számára, akik szeretnek ellenfelet keresni, mondjuk ezt — az legalábbis tévedés. Ünivaló hanyagság, közösségtelen tevékenység, lógás és felelőtlen, részegesség és társadalom nyakán élés fölös számban akad. BARRIKÁDOK NÉLKÜL — esetleg a közvetlen szomszédban, a gép vagy frászatol másik oldalán. Lehet, nem is az ember az ellenfél — csak valamelyik ártalmas nézetét kell legyőzni. Mindenképpen győzni kell. Kís győzelme? Hétköznapiak? De mindenképpen a forradalom, a szocialista társadalom győzelem.

BAKTAI FERENC

Nagyszabású program a hévíz hasznosítására

Már az Olye-sza lakókörizet 649 lakását fűti a termálvíz — Újabb kutak fúrása kezdődött — Komplex hévíz-közműhálózat

A kutatások szerint Szegeden körülbelül kétezer méter mélyen hatalmas forróvíz-készletek vannak. E természetes energiaforrás gazdaságos hasznosítása elsősorban fűtési és melegvíz-szolgáltatási célokra kísérleti jelleggel megkezdődött, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság anyagi támogatásával, szakmai irányításával. A szegedi tapasztalatok megmutatják, hogy milyen módon lehet és kell az országban fellelhető geotermikus energiát az ember szolgálataiba állítani.

Eddigi eredmények

A hévíz Szegeden — közölte Arvai József mérnök, a városi tanács vb elnökhelyettese — fontos szerepet kap a lakások, intézmények hőenergia-ellátásában. Itt kell megjegyezni: másik természetes energiakincsünknek, a földgáznak — amelynek feltárása Üllésen megkezdődött — még nagyobb szerepe lesz. Az Energiagazdálkodási Intézet készíti Szeged komplex energiaellátási tervét, s ebben a földgáz mellett érvényesülnek a hévízhasznosítás szempontjai. A kísérletek, amelyek a kezdeti fázisból már kiléptek, ezt mindenben indokolják. Ugy érkezik — és ez végtelenül örömdetes —, hogy az energiahordozókban valamikor legszegényebb Dél-Alföld nagy előrelépésre számíthat, a kutatók szorgos munkája nyomán feltárt természetes energiakincsek hasznosításával.

Mi történt eddig? Az újszegedi ligetben feltárt termálkút vizével az elmúlt télen az Olye-sza lakókörizet II. építési ütemének 179 lakásában fűtöttek. Ehhez megépült a hőközpont és a vízzel együtt a felszínre törő gáz kiválasztását végző berendezés. A termálvíz-fűtés, — bár az üzemeltetés során érthetően adódtak zökkenők, miután teljesen új dologról volt szó —, jól beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A működő berendezések hibáinak gyors megszüntetése után a hévíz a legkényesebb hidegben is jól fűtötte a család otthonokat. Minusz 15 Celsius-fok külső hőmérsékletnél a lakásokban 22—28 fokos meleg volt. Enyhébb napokon még túlfűtés is jelentkezett. A szabályozhatóság ugyanis nem olyan egyszerű, mint a kazánfűtési rendszerénél. A műszaki megoldás most van kimunkálás alatt.

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, az Országos Közegészségügyi Intézet vízügyi osztálya és a gyakorlati üzemeltetést lebonyolító Szegedi Gázmű szakemberei mindegyre kiterjedő tanulmányba foglalták a tapasztalatokat. Ezek általában és jellemzően igen pozitívek. A

berendezések technikailag jól működtek és a kazánfűtéshez képest sokkal kényelmesebben, biztonságosabban kezelhették. A forróvízzel január 1-től április 15-ig fűtöttek. A néhány hónap alatt közel 300 ezer forint értékű sznet takarítottak meg.

A költségek gyorsan megtérülnek

Az idén — a terv szerint — október 15-től az Olye-sza lakókörizet I. építési ütemének 220, majd a III. építési ütemének 230 lakását fűtik az újszegedi liget kútjának víze és ezzel együtt melegvizet is ad a családnak. A megvalósítás költségeit, miután országos jelentőségű kísérletről van szó, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság fedezi. Jövőre az Olye-sza lakókörizet IV. befejező építési ütemének 234 lakását fűti majd a hévíz.

Az Olye-sza lakókörizet melegvíz-ellátásához szükséges beruházások — a kút feltárási költségeivel együtt — a számítások szerint három fűtési idény után megtérülnek. Ezt követően évenként 2 millió 300 ezer forint megtakarításra lehet számolni, miután megszűnt a széntüzelés. Az újszegedi kút vizével együtt naponként feltörő 1800 köbméter gáz felhasználása is napirenden van. Az az elgondolás, hogy a kúttól nem messze eső ipari üzembe vezetik és ott hasznosítják, miután a víztől elválasztották.

Újabb munkálatok

A hévízvágyon további gyakorlati hasznosításáért és a szegedi komplex termálvíz-mintaüzem megteremtéséért újabb munkálatokra kerül sor. A Vám téren — az itt épülő lakónegyed fűtésére és melegvíz-ellátására — már megkezdtek egy új termálkút feltárásának előmunkálatait. A klinikák fűtésére, melegvíz-szükségletének kielégítésére ugyancsak kutak tárnak fel a volt vasúti híd fölött. A két újabb kút feltárása után a víz vizsgálata következik, majd ettől függően kerül sor a hasznosításra. A vizsgálatok után mindkét kutat lezárják és csak akkor nyitják meg újból, amikor a forróvíz felhasználásához minden szükséges feltételt megteremtettek. A Vám téri kút vizét a vizsgálat idején a téglagyári gödrökbe vezetik el, s a gödröket is kerítéssel zárják körül. Az üzemelő kút fűtővíze pedig Alsóvárosban kerül a Bányakert sorig fektetendő vezetékén át jut a klinikai körzetben feltárt kút csőrendszerébe és ezen át távozik a Tiszába.

A Vám tértől a Tiszáig előremenő, közmű jellegű vezetékfeltétel költségeit is vállalta az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság.

„Belép” a gyári kút is

A textilművekben korábban fűrt kút is „belép” a forróvíz komplex hasznosítási programjába. Ezt a kutat is megnyitják. Körülbelül egy hónapig vizsgálják majd a feltörő víz perccenkénti mennyiségét, tulajdonságait, gáztartalmát stb. A vizet ekkor a gyár, a városi tanács és az Aisótszavidéki Vízügyi Igazgatóság vezetői közötti tárgyalásoknak megfelelően a téglagyári tavakhoz vezetik. A víz továbbítására ugyanis nem alkalmas a Tolbuhin sugárúti agyontérhelt gyűjtővezeték. A megfigyelést követi a kút lezárása és a szükséges adatok alapján a hasznosítás. Az üzemelő kúttal — az elgondolás szerint — el látják geotermikus energiával a gyárat, épületeit. A kút azonban ennél többre képes és ezért energiáját, amelynek hordozója a víz, ceatlakoztatják a komplex termálvíz-közmű vezetékrendszeré-

hez. A kút így „beleségít” a Bécsi körút, Petőfi Sándor sugárút, Vám tér körzetében épülő lakások fűtésébe, melegvíz-ellátásába.

Három nagy új létesítmény hőellátása

Jövőre egy és 1965 végén, vagy 1966 elején ismét egy újabb forróvízes kutat tárnak fel Újszegeden. Ezek telepítési költségeit és a munkálatok irányítását is az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság vállalta. A két kút teremt majd meg a harmadik ötéves tervünkben épülő akadémiai biológiai kutató intézetnek, a József Attila Tudományegyetem kollégiumának s a biológiai kutatókat, oktatókat segítő épületeinek, valamint az új városi kertészetnek a hőellátását.

Az országban először Szegeden működő koordinációs bizottság — melynek feladata a városi tanács és a különböző főhatóságok, intézmények beruházásait a városfejlesztés, s ezen belül a közművesítés stb. vonatkozásában összehangolni — tárgyalta az újszegedi három nagy beruházás kérdéseit. Megállapították, hogy az akadémiai biológiai kutató intézet, az egyetemi diákszálló és más egyetemi épületek, továbbá a kertészet hőellátása gazdaságosan beilleszthető a termálvíz felhasználási programjába. Az akadémia és az egyetem közösen építetik meg a közműhálózatot és ugyancsak együttesen valósítják meg épületeik hőellátását.

Az Akadémia biológiai kutató intézete a városi kertészet jelenlegi Olye-sza körüli telepen épül fel. A diákszálló és más egyetemi épületek a Bal fasor, Közép fasor, Rózsa Ferenc sugárút és az Olye-sza körút által határolt részen helyezkednek majd el. A kertészet új telephelyét a Kállai liget mellett alakítják ki.

Az egyik kút helyét valószínűleg a Holt-Maros meder szomszédságában, a Kállai fasor közvetlen közelében, míg a másikat a Kállai liget mentén jelölik ki. A primer vizet az intézetek, a kollégium, a szekunder vizet pedig a városi kertészet hasznosítja. Jövőre, legkésőbb azonban megépül az újszegedi újabb két termálkút vízelvezető csőhálózata. Az értékeiktől megfosztott hévíz az újszegedi liget kútjának vezetékébe fut és az továbbítja a folyóba.

A kincs felszínre kerül

Ha a forróvíz biztonságos elvezetése megoldható — ennek feltételeit jelenleg vizsgálják —, akkor lehetséges a baktói Felszabadulás Tsz és az újszegedi Haladás Tsz kútjának mélyítése is. Természetesen mélyreható gazdaságossági elemzés is kell a várhatóan változó vízminőség-előreláthatóan szükséges többletberuházások miatt. Minden esetre, ha a jelenlegi 50 fokos helyett 85—90 fokos vizet használhat a két tsz, akkor a termelés, a városellátás érdekében célszerűbben állíthatják szolgálatukba a geotermikus energiát. Mert például a Felszabadulás Tsz is a hidegben üvegházait az 50 fokos víz mellett csak „ráfűtéssel” tudja megfelelő hőmérsékletűvé tenni, s ez természetesen igen drágítja a költségeket.

Terv, hogy 1970-ig a hévíz komplex felhasználására összesen 10—12 kút üzemeljen. A harmadik ötéves tervben tehát még újabb hat kút telepítése a cél, hogy a délnyugati és észak-újszegedi városrészekben megépülő lakások hőellátását is a geotermikus energia adja.

MORVAY SÁNDOR